

1 Ύπαρξη ειδικής διαδικασίας μικροδιαφορών

Στο πολωνικό δίκαιο προβλέπεται απλουστευμένη διαδικασία, η οποία διέπεται από τα άρθρα 5051 ως 50514 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Η απλουστευμένη διαδικασία περιλαμβάνει εξορθολογισμό και βελτιστοποίηση της αποδεικτικής διαδικασίας και της διαδικασίας άσκησης ένδικων μέσων διά μέσου της επιτάχυνσης και της απλούστευσης των δικαστικών διαδικασιών, καθώς και της θέσπισης αυστηρότερων τυπικών απαιτήσεων για τους διαδίκους και της υποχρέωσης των τελευταίων να ενεργούν πειθαρχημένα όταν προσφεύγουν στο δικαστήριο.

Ο πολωνικός Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας ενσωματώνει την ευρωπαϊκή διαδικασία μικροδιαφορών. Η εν λόγω διαδικασία προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 861/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2007, για τη θέσπιση ευρωπαϊκής διαδικασίας μικροδιαφορών, και αποσκοπεί στον εξορθολογισμό και την απλούστευση των δικαστικών διαδικασιών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Ο κανονισμός εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, εκτός της Δανίας. Μεταφέρθηκε στο πολωνικό δίκαιο με τα άρθρα 50521 ως 50527a του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

1.1 Πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας, κατώτατο όριο

Η απλουστευμένη διαδικασία χρησιμοποιείται στις ακόλουθες περιπτώσεις που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία των πρωτοδικείων (*sądy rejonowe*):

αγωγές βάσει συμβάσεων, αν η αξία της απαίτησης δεν υπερβαίνει το ποσό των 20 000 πολωνικών ζλότι, και, αγωγές βάσει εγγυήσεων ή εγγυήσεων ποιότητας ή αγωγές που απορρέουν από τη μη συμβατότητα καταναλωτικών αγαθών με σύμβαση πώλησης που έχει συναφθεί με καταναλωτή, αν η αξία του αντικειμένου της σύμβασης δεν υπερβαίνει το ως άνω ποσό

αγωγές για καταβολή μισθωμάτων που αφορούν κατοικίες και τελών καταβλητέων από μισθωτές, καθώς και τελών για τη χρήση κατοικίας σε στεγαστικό συνεταιρισμό, ανεξάρτητα από την αξία της απαίτησης.

Σύμφωνα με τη νομολογία του Ανώτατου Δικαστηρίου (*Sąd Najwyższy*), οι αξιώσεις για μη εκτέλεση ή πλημμελή εκτέλεση υποχρέωσης θα πρέπει να εκδικάζονται με την απλουστευμένη διαδικασία, αν η αξία της απαίτησης δεν υπερβαίνει το ποσό των 20 000 πολωνικών ζλότι. Αν ο ενάγων διεκδικεί ποσό μικρότερο των 20 000 πολωνικών ζλότι το οποίο αποτελεί το υπόλοιπο αγωγής που έχει ήδη ικανοποιηθεί με την καταβολή ποσού μεγαλύτερου των 20 000 πολωνικών ζλότι, η εν λόγω αξίωση εκδικάζεται επίσης με την απλουστευμένη διαδικασία. Η φράση «βάσει συμβάσεων» σημαίνει ότι οι αξιώσεις που απορρέουν από παράνομες πράξεις, αδικαιολόγητο πλουτισμό και την ύπαρξη δικαιώματος ιδιοκτησίας, συνιδιοκτησίας ή κοινωνίας δικαιωμάτων ή την ύπαρξη άλλων δικαιωμάτων ιδιοκτησίας των οποίων η απόκτηση ή η άσκηση εγείρει υποχρέωση πληρωμής δεν δύνανται να εξετάζονται με την απλουστευμένη διαδικασία. Αξιώσεις που απορρέουν από άλλες δικαιοπράξεις, πέραν των συμβάσεων, επίσης δεν δύνανται να εξετάζονται με την απλουστευμένη διαδικασία: μονομερείς δικαιοπράξεις, πρακτόρευση χωρίς εξουσιοδότηση, νόμιμη μοίρα (*legitima portio*) και ενοχές που απορρέουν από διοικητική απόφαση ή απευθείας από νομοθετικές διατάξεις.

Η απλουστευμένη διαδικασία δύναται να εφαρμόζεται σε υποθέσεις που αφορούν φυσικά και νομικά πρόσωπα ή επιχειρήσεις, εργαζόμενους και εργοδότες. Στο πλαίσιο αυτό, η εφαρμογή της διαδικασίας δεν περιορίζεται από τον τύπο της οντότητας. Αυτό σημαίνει ότι ζητήματα που άπτονται εργαζομένων ή οικονομικά ζητήματα δύνανται να εκδικάζονται με την απλουστευμένη διαδικασία.

Η ευρωπαϊκή διαδικασία μικροδιαφορών εμπίπτει στη δικαιοδοσία πρωτοδικείων και περιφερειακών δικαστηρίων (*sądy okręgowe*) και βοηθητικών δικαστικών υπαλλήλων σύμφωνα με την εδαφική δικαιοδοσία όπως ορίζεται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας [άρθρο 16 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, σε συνδυασμό με τα άρθρα 17 και 50522].

Σύμφωνα με τον προαναφερθέντα κανονισμό, οι μικροδιαφορές αφορούν αστικές και εμπορικές υποθέσεις (περιλαμβανομένων των υποθέσεων που αφορούν καταναλωτές) και υποθέσεις στις οποίες η αξία της απαίτησης, εκτός τόκων και εξόδων, δεν υπερβαίνει τα 5 000 EUR (κατά τον χρόνο παραλαβής του δικογράφου αγωγής από το αρμόδιο δικαστήριο).

1.2 Εφαρμογή της διαδικασίας

Σύμφωνα με το άρθρο 5053, κάθε κίνηση διαδικασίας στο πλαίσιο της απλουστευμένης διαδικασίας μπορεί να αφορά μόνο μία αγωγή. Είναι δυνατή η συνένωση πολλών αγωγών σε μία μόνο αν απορρέουν από την ίδια σύμβαση ή από συμβάσεις του ίδιου τύπου. Σε περίπτωση παράνομης συνένωσης πολλών αγωγών σε μία, ο προεδρεύων δικαστής διατάσσει την επιστροφή της αγωγής σύμφωνα με το άρθρο 1301 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αν, παρά σχετικό αίτημά του, αυτή η τυπική πλημμέλεια δεν διορθωθεί. Αν ο ενάγων διεκδικεί μέρος αξίωσης, η υπόθεση εκδικάζεται με την απλουστευμένη διαδικασία εφόσον η τελευταία είναι κατάλληλη για τη συνολική αξίωση που απορρέει από τα πραγματικά περιστατικά τα οποία επικαλείται ο ενάγων. Στην απλουστευμένη διαδικασία δεν είναι δυνατή η αλλαγή των αξιώσεων. Ανταγωγές και συμψηφισμοί επιτρέπονται αν οι αξιώσεις είναι επιλέξιμες προς εκδίκαση με την απλουστευμένη διαδικασία. Δεν επιτρέπονται αρχικές παρεμβάσεις, δευτερεύουσες παρεμβάσεις, ανακοινώσεις δίκης προς τρίτον και αλλαγές διαδίκων.

Οι υποθέσεις εκδικάζονται με την απλουστευμένη διαδικασία ανεξάρτητα από τις επιθυμίες των διαδίκων, γεγονός που σημαίνει ότι η συγκεκριμένη διαδικασία είναι υποχρεωτική.

1.3 Έντυπα

Σύμφωνα με τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (άρθρο 5052 σε συνδυασμό με το άρθρο 125 παράγραφος 2), όλα τα διαδικαστικά έγγραφα, περιλαμβανομένων των αγωγών, των δικογράφων αντίκρουσης, της άσκησης ανακοπής ερημοδικίας ή των διαδικαστικών εγγράφων που περιέχουν αποδεικτικά στοιχεία τα οποία κατατίθενται κατά την απλουστευμένη διαδικασία, θα πρέπει να υποβάλλονται με τη χρήση επίσημων εντύπων.

Τα επίσημα έντυπα διατίθενται στα δημοτικά γραφεία, στις γραμματείες των δικαστηρίων και στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης (<http://bip.ms.gov.pl/pl/formularze>). Η μη χρήση του απαιτούμενου εντύπου συνιστά τυπική παρατυπία.

Σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (άρθρο 130), αν ένα διαδικαστικό έγγραφο το οποίο έπρεπε να είχε υποβληθεί με τη χρήση επίσημου εντύπου κατατέθηκε με άλλον τρόπο ή δεν μπορεί να υποβληθεί σε επεξεργασία επειδή δεν πληρούνται άλλες τυπικές προϋποθέσεις, ο προεδρεύων δικαστής επιστρέφει το διαδικαστικό έγγραφο στον διάδικο παραγγέλλοντάς του να διορθώσει τις παρατυπίες εντός μίας εβδομάδας. Στην παραγγελία διόρθωσης των παρατυπιών θα πρέπει να αναφέρονται αναλυτικά όλες οι παρατυπίες που εντοπίστηκαν στο διαδικαστικό έγγραφο. Αν ο διάδικος δεν συμμορφωθεί μέχρι την εκπνοή της προθεσμίας ή υποβάλει εκ νέου παράτυπο διαδικαστικό έγγραφο, ο προεδρεύων δικαστής διατάσσει την επιστροφή του διαδικαστικού εγγράφου.

Στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής διαδικασίας μικροδιαφορών χρησιμοποιούνται τέσσερα τυποποιημένα έντυπα, τα οποία επισυνάπτονται ως παραρτήματα στον προαναφερθέντα κανονισμό. Τα έντυπα αυτά είναι: το έντυπο της αγωγής, το έντυπο παραγγελίας εκ μέρους του δικαστηρίου για συμπλήρωση ή διόρθωση του εντύπου της αγωγής, το έντυπο απάντησης και η βεβαίωση που αφορά αποφάσεις εκδοθείσες με την ευρωπαϊκή διαδικασία μικροδιαφορών.

1.4 Συνδρομή

Στην απλουστευμένη διαδικασία εφαρμόζεται η αρχή της συγκέντρωσης αποδεικτικών στοιχείων. Το δικαστήριο δεν λαμβάνει υπόψη διαβεβαιώσεις και ισχυρισμούς που διατυπώνονται από τους διαδίκους και προτάσεις για αποδεικτικά στοιχεία που υποβάλλονται από αυτούς μετά την κατάθεση της αγωγής, της ανταγωγής ή της ανακοπής ερημοδικίας ή μετά την ολοκλήρωση της πρώτης ακροαματικής διαδικασίας (σύστημα αποκλεισμού), εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος διάδικος αποδείξει ότι δεν ήταν δυνατό, ή ότι δεν χρειαζόταν, να υποβληθούν νωρίτερα (διακριτική ευχέρεια δικαστή). Αυτό γίνεται για λόγους επίστευσης της απλουστευμένης διαδικασίας. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι είναι αδύνατο ή πολύ δύσκολο να αποδειχθεί το ύψος της αξίωσης πέραν κάθε αμφιβολίας, μπορεί να ορίσει κατά την κρίση του στην απόφαση ένα εύλογο ποσό, αφού πρώτα λάβει υπόψη όλα τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι η υπόθεση είναι ιδιαίτερα περίπλοκη ή ότι απαιτούνται ειδικές γνώσεις για την εκδίκασή της, τότε η υπόθεση εκδικάζεται με τη συνήθη διαδικασία. Το δικαστήριο μπορεί να καλέσει σε ακρόαση μάρτυρες και άλλα πρόσωπα με όποιον τρόπο θεωρεί πλέον πρόσφορο για τον περιορισμό των εξόδων της απλουστευμένης διαδικασίας. Για λόγους επίστευσης της απλουστευμένης διαδικασίας οι γνωμοδοτήσεις εμπειρογνομώνων δεν κρίνονται παραδεκτές (άρθρο 5056 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

1.5 Κανόνες που αφορούν τη διεξαγωγή αποδείξεων

Στην απλουστευμένη διαδικασία εφαρμόζεται η αρχή της συγκέντρωσης αποδεικτικών στοιχείων. Το δικαστήριο δεν λαμβάνει υπόψη διαβεβαιώσεις και ισχυρισμούς που διατυπώνονται από τους διαδίκους και προτάσεις για αποδεικτικά στοιχεία που υποβάλλονται από αυτούς μετά την άσκηση της αγωγής, της ανταγωγής ή της ανακοπής ερημοδικίας ή μετά την ολοκλήρωση της πρώτης ακροαματικής διαδικασίας (σύστημα αποκλεισμού), εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος διάδικος αποδείξει ότι δεν ήταν δυνατό, ή ότι δεν χρειαζόταν, να υποβληθούν νωρίτερα (διακριτική ευχέρεια δικαστή). Αυτό γίνεται για λόγους επίστευσης της απλουστευμένης διαδικασίας. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι είναι αδύνατο ή πολύ δύσκολο να αποδειχθεί το ύψος της αξίωσης πέραν κάθε αμφιβολίας, μπορεί να ορίσει κατά την κρίση του στην απόφαση ένα εύλογο ποσό, αφού πρώτα λάβει υπόψη όλα τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι η υπόθεση είναι ιδιαίτερα περίπλοκη ή ότι απαιτούνται ειδικές γνώσεις για την εκδίκασή της, τότε η υπόθεση εκδικάζεται με τη συνήθη διαδικασία. Το δικαστήριο μπορεί να καλέσει σε ακρόαση μάρτυρες και άλλα πρόσωπα με όποιον τρόπο θεωρεί πλέον πρόσφορο για τον περιορισμό των εξόδων της απλουστευμένης διαδικασίας. Για λόγους επίστευσης της απλουστευμένης διαδικασίας δεν κρίνονται παραδεκτές οι γνωμοδοτήσεις εμπειρογνομώνων (άρθρο 5056).

1.6 Έγγραφο διαδικασίας

Κατά κανόνα, η απλουστευμένη διαδικασία είναι γραπτή. Οι περισσότερες αγωγές πρέπει να υποβάλλονται από τους διαδίκους με τη χρήση ειδικών επίσημων εντύπων. Στο πλαίσιο της απλουστευμένης διαδικασίας είναι, πάντως, δυνατή και η προφορική υποβολή αγωγής. Ένας διάδικος μπορεί να ζητήσει να λάβει γραπτώς το σκεπτικό της απόφασης αμέσως μετά την έκδοση της τελευταίας (άρθρο 5058). Διάδικος που παρίσταται στη δίκη κατά την οποία εκδίδεται η απόφαση δύναται να παραιτηθεί από το δικαίωμά του να ασκήσει ένδικο μέσο με δήλωση την οποία καταθέτει μετά την έκδοση της απόφασης. Αν όλοι οι επιλέξιμοι διάδικοι παραιτηθούν από το δικαίωμα άσκησης ένδικου μέσου, η απόφαση καθίσταται τελεσίδικη και δεσμευτική. Η ευρωπαϊκή διαδικασία μικροδιαφορών είναι έγγραφη (άρθρο 125 παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 50521 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

1.7 Περιεχόμενο απόφασης

Αν το δικαστήριο κρίνει ότι η υπόθεση είναι ιδιαίτερα περίπλοκη ή ότι απαιτούνται ειδικές γνώσεις για την εκδίκασή της, τότε, σύμφωνα με το άρθρο 5057 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η υπόθεση δύναται να εκδικαστεί από το εν λόγω δικαστήριο με τη συνήθη διαδικασία. Σ' αυτήν την περίπτωση, δεν χρεώνονται πρόσθετα τέλη. Η υπόθεση εκδικάζεται από το δικαστήριο που επιλήφθηκε πρώτο της υπόθεσης, με άλλη ενδεδειγμένη διαδικασία, διαφορετική από την απλουστευμένη. Σύμφωνα με το άρθρο 5057, η απόφαση του δικαστηρίου πρέπει να εκδίδεται κατά τη διάρκεια ακροαματικής διαδικασίας ως απόφαση κατά της οποίας δεν είναι δυνατή η άσκηση ένδικου μέσου.

1.8 Επιστροφή εξόδων

Οι ενάγοντες βαρύνονται με την καταβολή τέλους για την κατάθεση αγωγής στο πλαίσιο της απλουστευμένης διαδικασίας, όπως ακριβώς ισχύει και στην περίπτωση της συνήθους διαδικασίας. Ωστόσο, τα τέλη για αγωγές στο πλαίσιο της απλουστευμένης διαδικασίας διέπονται από διαφορετικούς κανόνες, και συγκεκριμένα από το άρθρο 28 του νόμου της 28ης Ιουλίου 2005 περί δικαστικών εξόδων (αστικές υποθέσεις). Το άρθρο προβλέπει την καταβολή τέλους κατ' αποκοπή, ανάλογα με το ύψος της αξίωσης ή το αντικείμενο της σύμβασης. Τα τέλη που χρεώνονται βάσει του ύψους της αξίωσης έχουν ως ακολούθως: ως 2 000 πολωνικά ζλότι: τέλος ύψους 30 πολωνικών ζλότι, από 2 000 ως 5 000 πολωνικά ζλότι: τέλος ύψους 100 πολωνικών ζλότι, από 5 000 ως 7 500 πολωνικά ζλότι: τέλος ύψους 250 πολωνικών ζλότι, πάνω από 7 500 πολωνικά ζλότι: τέλος ύψους 300 πολωνικών ζλότι.

Στην απλουστευμένη διαδικασία, τα έξοδα κατανέμονται μεταξύ των διαδίκων σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες των άρθρων 98 ως 110 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Σύμφωνα με το άρθρο 98 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ο ηττηθείς διάδικος οφείλει να αποζημιώσει τον έτερο διάδικο, βάσει αιτήματος του τελευταίου, για τα έξοδα που κατέβαλε για τη διεκδίκηση και την υπεράσπιση των δικαιωμάτων του. Το δικαστήριο κάθε βαθμού δικαιοδοσίας επιδικάζει δικαστικά έξοδα στην απόφαση που εκδίδει τελεσίδικα για την υπόθεση.

1.9 Δυνατότητα έφεσης

Είναι δυνατή η άσκηση ένδικου μέσου στο εφετείο κατά αποφάσεων που εκδίδονται σύμφωνα με τον κανονισμό. Αν η απόφαση εκδόθηκε από το πρωτοδικείο, το ένδικο μέσο ασκείται μέσω αυτού του δικαστηρίου στο περιφερειακό δικαστήριο, και αν η απόφαση εκδόθηκε από το περιφερειακό δικαστήριο, το ένδικο μέσο ασκείται μέσω αυτού του δικαστηρίου στο εφετείο (*sąd apelacyjny*) (άρθρα 367 και 369 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, σε συνδυασμό με τα άρθρα 50526 και 50527).

Αν πληρούνται οι όροι που προβλέπει το άρθρο 7 παράγραφος 3 του κανονισμού, το δικαστήριο εκδίδει απόφαση ερήμην. Ο εναγόμενος δύναται να ασκήσει ένδικο μέσο κατά απόφασης ερημοδικίας στο δικαστήριο που την εξέδωσε. Σε περίπτωση μη ευνοϊκής απόφασης, ο ενάγων δύναται να ασκήσει ένδικο μέσο σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες (άρθρο 339 παράγραφος 1, άρθρο 342 και άρθρο 344 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Τελευταία επικαιροποίηση: 11/03/2022

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.